

Position Paper

Structurele crisisparaatheid: rol van het Nederlandse bedrijfsleven

Ten behoeve van het Commissiedebat Nationale veiligheid, weerbaarheid, brandweer en crisisbeheersing (28 mei 2026).

Aan: De voorzitter, plaatsvervangend voorzitter en kamerleden van de vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid.

Van: De coöperatie ICA is een inclusief samenwerkingsverband van Nederlandse bedrijven dat in 2022 is opgericht om het grote tekort aan beschikbare crisiscapaciteit in Nederland op te vangen d.m.v. publiek-private samenwerking, georganiseerde plannen en inzet van materieel, mensen en expertise.

1. Aanleiding: De Infra Capacity Alliance (ICA) wil met dit position paper een structureel knelpunt onder de aandacht brengen dat direct raakt aan de uitvoeringskracht van Nederland in crisissituaties.

2. Huidige situatie: Nederland beschikt over een sterk publiek crisisstelsel, maar de operationele capaciteit voor bovenregionale en nationale crises is onvoldoende geborgd. Nederland is voor grootschalige crises structureel afhankelijk van het bedrijfsleven, zonder dat deze inzet vooraf is georganiseerd of gegarandeerd.

3. Probleemstelling: Deze ad-hoc afhankelijkheid leidt ertoe dat in crisissituaties kostbare tijd verloren gaat aan het organiseren van capaciteit, terwijl snelheid cruciaal is om schade en maatschappelijke ontwrichting te beperken. Dit vergroot het risico op onnodige persoonlijke en materiële schade met langdurige gevolgen. Bij gelijktijdige of langdurige crises ontbreekt structureel voldoende capaciteit om tijdig en effectief op te schalen en wordt onvoldoende aangesloten op de groeiende dreiging van hybride en grootschalige incidenten. Zonder structurele borging zal dit bij een volgende crisis opnieuw leiden tot vertraging en verminderde effectiviteit van de hulpverlening, waardoor ook militair optreden dat afhankelijk is van private partijen onvoldoende is gewaarborgd.

4. Oplossingsrichting: Om te komen tot een structureel mechanisme is het volgende nodig. De ICA pleit voor het verkennen van een structurele publiek-private samenwerking voor crisisparaatheid.

Concreet stellen wij voor dat de Kamer de minister verzoekt om:

1. Onderzoek uit te voeren naar publiek-private samenwerkingsmodellen.
2. De benodigde kaders en voorwaarden in kaart te brengen.
3. De markt te consulteren op structurele capaciteitsafspraken of andere borgingsmechanismen.

5. Meerwaarde: Een structurele publiek-private aanpak biedt:

- snellere inzetbaarheid van capaciteit;
- voorspelbaarheid en betrouwbaarheid;
- betere voorbereiding op nationale en langdurige crises;
- efficiënter gebruik van bestaande middelen in de samenleving.

Hoewel dit investeringen vergt, verdienen deze zich ruimschoots terug door het beperken van schade en maatschappelijke ontwrichting.

6. Afsluiting: Zonder structurele borging verliest Nederland bij een volgende crisis opnieuw kostbare tijd en lopen de maatschappelijke en financiële kosten snel op. De ICA is bereid om actief bij te dragen aan deze verkenning en haar kennis en netwerk beschikbaar te stellen.